

003 Nazwisko BIEGAŃSKI Imiona Bronisław lat życia.....

004 Pseudonim

006 z domu Rodzice

008 Data urodzenia 10.4.1913 Miejscowość

010 Data śmierci 8.1.1999 Miejscowość

012 Pogrzeb/Spopielenie Adres Cmentarza

..... Nr. grobu

026 Źródła: Nekrolog

..... Ankieta

..... Lista Stowarzyszenia

..... Grodziska

..... Suchecitz

..... Inne

- 029 Wyznanie
- 030 Jednostka wojskowa
- 032 Rodzaj wojska
- 033 Stopień wojskowy
- 034 Odznaczenie
- 036 Zawód
- 038 Tytuły naukowe
- 042 Instytucje
- 044 Obozy
- 046 Słowo kluczowe

Karta Rejestracyjna Archiwum Osobowe Emigracji

D.P. 20.I.99

Ś. † P.

BRONISŁAW BIEGAŃSKI

ppłk, oficer służby stałej
urodzony 10 kwietnia 1913 r., weteran kampanii wrześniowej,
jeniec oficerskiego obozu w Murnau. Oficer 2 Korpusu.

Wybitny działacz społeczny w Anglii.

Długoletni prezes Funduszu Pomocy Inwalidom Wdowom
i Sierotom 5 KDP. Odznaczony Orderem Polonia Restituta,
Złotym Krzyżem Zasługi i innymi odznaczeniami.

Zmarł nagle 8 stycznia 1999 r.

Cześć Jego pamięci!

POWIERNICY FUNUSZU POMOCY 5 KDP

2043

D.P. 20.I.99

Ś. † P.

BRONISŁAW BIEGAŃSKI

ppłk, oficer służby stałej

urodzony 10 kwietnia 1913 r., weteran kampanii wrześniowej,
jeniec oficerskiego obozu w Murnau. Oficer 2 Korpusu.

Wybitny działacz społeczny w Anglii. Długoletni prezes

Koła 16. Lwowskiego Batalionu Strzelców. Odznaczony Orderem
Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi i innymi odznaczeniami.

Zmarł nagle 8 stycznia 1999 r.

Cześć Jego pamięci!

**KOLEDZY Z 16 LWOWSKIEGO
BATALIONU STRZELCÓW**

2042

D.P. 20.I.99

Ś. † P.

BRONISŁAW BIEGAŃSKI

ppłk. służby stałej

urodzony 10 kwietnia 1913 r. Weteran kampanii wrześniowej,
jeniec Murnau, oficer 2 Korpusu. Działacz społeczny w Anglii,
długoletni prezes 16 Lwowskiego Batalionu Strzelców
oraz Funduszu Pomocy 5KDP.

Odznaczony Orderem Polonia Restituta, Złotym Krzyżem Zasługi
oraz innymi odznaczeniami. Zmarł nagle 8 stycznia 1999 r.

Msza św. żałobna zostanie odprawiona

w St. Mary's Roman Catholic Church,

Woburn Sands, Bucks., w piątek 22 stycznia 1999 r. o godz. 12.00,
po czym zostanie pochowany na miejscowym cmentarzu.

Pozostawił pograżonych w żałobie

**BRATA ZDZISŁAWA Z ŻONĄ HALINĄ
I RODZINĄ W ANGLII
ORAZ RODZINĘ W POLSCE**

Przejazd do Woburn Sands zapewniony.

Wyjazd spod POSK-u o godz. 9.45.

Zamiast kwiatów prosimy o dary na Polską Macierz Szkolną,
238-246 King Street, London W6 0RF.

2041

SEKRETARIAT
KÓŁ ODDZIAŁOWYCH

16. Lw. B. Inel.

CZŁONKOWSKA KARTA EWIDENCYJNA

1) NAZWISKO i IMIĘ: BIEGAŃSKI Bronisław	2) STOPIEŃ WOJSKOWY i STARSZ. lub DATA AWANSU: Porucznik 1939	3) DATA URODZENIA: 10.4.1913	4) RODZAJ BRONI (SŁUŻBY): Piechota
5) OSTATNIE FUNKCJE w P.S.Z. w OKRESIE 1939-1946 ROKU (wymienić 3 ostatnie funkcje i podać oddział w którym były pełnione): a. D-ca Komp. 16 ABS b. 2-ca Szefa Wydz. Dzg. 6 L. Bryg. Puch. c.			
6) SPECJALNOŚCI WOJSKOWE:		7) OSTATNI STAN ZDROWOTNY: a) obecny według oceny własnej: dobry b) ostatnio posiadana kategoria zdrowia w wojsku: "A1"	
8) STAN RODZINNY: samotny (tak - nie) tak		c) ilość dzieci w wieku szkolnym do lat 18-tu d) ilość dzieci w wieku powyżej 18 lat e) miejsce (kraj) zamieszkania rodziny	

9) ZAWÓD CYWILNY:

oficer s.t.

10) NABYTA SPECJALNOŚĆ I WYSZKOLENIE PO WOJNIE:

mechanik samochodowy

11) OBECNY RODZAJ ZATRUDNIENIA:

Konduktor autobusowy.

12) CZY NALEŻY DO INNEJ ORGANIZACJI O CHARAKTERZE KOMBATANCKIM ALBO SPOŁECZNYM POZA KOŁEM CEDZIAŁCZYM - (wymienić nazwę tej organizacji):

nie.

13) DOKŁADNY ADRES POCZTOWY:

35, Greenwood Rd.,
Sneiton Dale,
NOTTINGHAM.

14) UWAGI:

Płk Stanisław Biegański

RAFAŁ E. STOLARSKI T.P. 24.7.1999

Zołnierz i historyk. Przez całe swoje burzliwe i pracowite 100-letnie życie godził oba te powołania. W ostatnim wywiadzie prasowym, na miesiąc przed śmiercią, pozostawił przesłanie dla swych następców – młodych historyków – „przewodnią gwiazdą wszelkich wysiłków musi stać się szukanie prawdy...”.

Urodził się 8 marca 1894 r. we Lwowie. Już w 1908 r. związał się ze środowiskiem młodzieży niepodległościowej – najpierw o orientacji narodowej, a następnie z „Zarzewiem” – pracując w komisjach wychowania państwowego oraz wojskowego.

W 1911 r. stał się członkiem Polskich Drużyn Strzeleckich przechodząc w ich ramach kurs szkoły podoficerskiej i podchorążych (lata 1911-1913). Następnie już jako kadet uczestniczył w pracach Koła Oficerskiego.

Dla Stanisława Biegańskiego wielka wojna rozpoczęła się 6 sierpnia 1914 r., kiedy wyruszył z Krakowa jako dowódca plutonu 2 Kompanii Kadrowej Legionów Polskich, sprawując następnie analogiczne funkcje w III i I batalionie 1 pułku piechoty Leg.

We wrześniu 1914 r. otrzymał stopień chorążego, a w październiku został mianowany podporucznikiem. Zaledwie w kilka dni później był pierwszy raz ranny – pod Dęblinem-Laskami.

Ponownie ranny pod Bielowem dostał się 7 listopada 1915 r. do niewoli rosyjskiej. Wcześniej, 15 października 1915 r. otrzymał stopień porucznika.

Stanisław Biegański aż do ostat-

tego, popartego silnym przygotowaniem artyleryjskim, ppor. Biegański wytrwał na stanowisku – mimo silnego niebezpieczeństwa. Kierował swym oddziałem w ten sposób, że poczynił w szeregach nieprzyjacielskich silne straty i przyczynił się w znacznym stopniu do odparcia nieprzyjacielskich ataków.

W czasie swej służby w pułku (2 p.p. Leg. – dop. RES) odznaczał się zawsze odwagą i zimną krwią i przyczynił się często do odnoszonych sukcesów w pułku”.

„Por. Biegański był instruktorem K.M. w 2 pułku strzelców. Brał udział w walkach pod Kamieniem w charakterze adiutanta Dcy grupy śp. Mjra Wernera. Jako adiutanta Dcy, który tam brał jak najczynniejszy udział w boju, por. Biegański we wszystkich walkach pod Kamieniem był w pierwszej linii, odznaczając się zimną krwią i odwagą.

W boju pod Pryganką jedna z Komp. III Baonu, wysunąwszy się za daleko, odcięta została przez nieprzyjaciela i groziła jej zupełna zatura. Wówczas por. Biegański z własnej inicjatywy poprowadził inną, najbliższą walczącą Kompanię do ataku, druzgocąc nieprzyjaciela i ratując tym śmiałym atakiem kompanię.

W boju na St. Tajga por. Biegański brał udział jako Dca 3. Komp. C.K.M. I tutaj wykazał wszystkie zalety wzorowego oficera linowego, strzelając sam z karabinu maszynowego, powstrzymując nieprzyjaciela i umożliwiając odwrót własnym oddziałom”.

Jeszcze wcześniej, bo 20 listopada 1921 r. otrzymał Krzyż Walecznych po raz pierwszy, a 9 marca 1923 r. po raz drugi.

W grudniu 1922 r. St. Biegański został przeniesiony z Oddz. II S.G. do Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie jako kursant przygotowywany na stanowisko wykładowcy historii. Przebywał tu do 25 września 1923 r., by następnego dnia zostać przenie-

Płk dypl. Stanisław Biegański

fol. ze zb. autora

szawie. Objął tu stanowisko szefa wydziału wojny polsko-bolszewickiej 1918-1920, a od 1931 r. zastępcy szefa Biura.

W tym też roku, za „zasługi położone w pracy niepodległościowej” odznaczony został Krzyżem Niepodległości, a także, z dniem 15 grudnia 1931 r. awansowany do stopnia podpułkownika dyplomowanego.

15 sierpnia 1933 r. przeniesiony został na stanowisko zastępcy dowódcy 7 pułku pie-

miejsce już po ewakuacji na Środkowy Wschód.

Stanowisko to piastował w dalszej tułaczce polskich oddziałów – otrzymując z dniem 1 marca 1944 r. awans do stopnia pułkownika dyplomowanego, a od kwietnia 1944 r. zostając komendantem CWA.

14 sierpnia 1944 r. otrzymał przydział na dowódcę 1 Brygady Strzelców 3 Dywizji Strzelców Karpackich, na czele której walczył o „linię Gotów”, otrzymując Krzyż Walecznych, by 31 października 1944 r. zostać skierowanym do Sekcji Oficerów Łącznikowych 2 Korpusu Polskiego i objąć funkcję kierownika Komisji Doświadczeń Wojennych, która gromadziła sprawozdania i relacje z przemian operacyjnych i technicznych zaszłych w czasie II wojny światowej.

Tuż po zakończeniu działań wojennych Komisja ta, w pełnym składzie, przekształciła się w Sekcję Historyczną 2 Korpusu Polskiego, która m.in. zorganizowała 5 podróży taktycznych z udziałem oficerów niemieckich na tereny walk 2 KP, a także wydała siedem zeszytów „Wiadomości Wojskowych 2. Korpusu”. Równocześnie przystąpiła do opracowania monografii „Działania 2. Korpusu we Włoszech”.

Płk dypl. St. Biegański przybył z Sekcją Historyczną na teren Wielkiej Brytanii w końcu października 1946 r., gdzie do 1949 r. pracował nad książką „Działania 2. Korpusu”, rozszerzając badania na zagadnienia polityczno-społeczne (tom I ukazał się w 1963 r.). 19 lipca 1947 r. wstąpił do Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia.

Pomimo wielkich trudności i niedostatków codziennego życia uchodźczego płk dypl. Stanisław Biegański włączył się żywo w życie społeczno-naukowo-kulturalne polskiej emigracji niepodległościowej.

Onieśkającego. Dla Stanisława Biegańskiego wielka wojna rozpoczęła się 6 sierpnia 1914 r., kiedy wyruszył z Krakowa jako dowódca plutonu 2 Kompanii Kadrowej Legionów Polskich, sprawując następnie analogiczne funkcje w III i I batalionie 1 pułku piechoty Leg.

We wrześniu 1914 r. otrzymał stopień chorążego, a w październiku został mianowany podporucznikiem. Zaledwie w kilka dni później był pierwszy raz ranny – pod Dęblinem-Laskami.

Ponownie ranny pod Bielgowem dostał się 7 listopada 1915 r. do niewoli rosyjskiej. Wcześniej, 15 października 1915 r. otrzymał stopień porucznika.

Stanisław Biegański aż do połowy października 1918 r. przebywał w obozach jeńческих w Tomsku i Krasnojarsku na Syberii, by wstąpić do organizującej się właśnie polskiej 5 Dywizji Syberyjskiej. Służył tu i walczył w dwu wyprawach: kamieńskiej i sławogrodzkiej oraz przy odwróceniu do Daleki Wschód – w straży tylnej – do chwili rozbicia Dywizji w styczniu 1920 r. pod Krasnojarskiem.

Od tego momentu, aż po połowę maja 1920 r. ukrywał się przed bolszewikami na Syberii, by następnie – pieszo i przygodnym transportem – przedrzeć się przez Ukrainę do Polski – gdzie dotarł 17 lipca 1920 r. Zdążył wziąć udział w słynnej ofensywie nad Wisłą, która odwróciła losy Polski.

20 marca 1921 r. Stanisław Biegański został oddelegowany przez Ministerstwo Spraw Wojskowych do Oddziału II Sztabu Generalnego, na którego polecenie wyjechał w kwietniu do Komisji Repatriacyjnej w Moskwie. W grudniu 1922 r. powrócił do Kraju.

W tym samym 1922 r., 17 maja odznaczony został Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego „Virtuti Militari”. Podstawą do tego były dwa „Wnioski”, w których czytamy: „Dnia 3 listopada 1915 r. ppor. Biegański jako dowódca oddziału karabinów maszynowych zajmował wraz ze swym oddziałem stanowisko bardzo niebezpiecznie wysunięte przed własne okopy i narażone na silny ogień artylerii nieprzyjacielskiej i K.M. W czasie ataku moskiewskiego dnia

nieprzyjaciela i atakując tym samym i atakiem kompanię.

W boju na St. Tajga por. Biegański brał udział jako Dca 3. Komp. C.K.M. I tutaj wykazał wszystkie zalety wzorowego oficera linowego, strzelając sam z karabinu maszynowego, powstrzymując nieprzyjaciela i umożliwiając odwrót własnym oddziałom”.

Jeszcze wcześniej, bo 20 listopada 1921 r. otrzymał Krzyż Walecznych po raz pierwszy, a 9 marca 1923 r. po raz drugi.

W grudniu 1922 r. St. Biegański został przeniesiony z Oddz. II S.G. do Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie jako kursant przygotowywany na stanowisko wykładowcy historii. Przebywał tu do 25 września 1923 r., by następnego dnia zostać przeniesionym do Korpusu Kadetów Nr 1 we Lwowie na stanowisko wychowawcy i dowódcy kompanii.

3 kwietnia 1924 r. otrzymał stopień majora, a w maju 1925 r. przydział do 2 p.p. Leg. na stanowisko dowódcy III, a następnie II baonu.

1 grudnia 1926 r. został kierownikiem referatu Wojskowego Biura Historycznego w Warszawie, którą to funkcję pełnił do 30 października 1927 r.

Warto tu dodać, iż równocześnie z zawodową służbą w Wojsku Polskim Stanisław Biegański uzupełniał swoje wykształcenie cywilne – kończąc w latach 1923-1925 na Uniwersytecie Jana Kazimierza – rozpoczęte jeszcze przed wojną światową studia filozoficzne. Tu również w 1926 r. uzyskał doktorat z filozofii na podstawie rozprawy o „Krytyce literackiej w czasopiśmiennictwie emigracyjnym 1832-1848”.

1 listopada 1927 r. zdał egzamin i rozpoczął studia w Wyższej Szkole Wojennej w Warszawie.

Wcześniej jednak, bo 16 stycznia 1927 r. zawarł związek małżeński z Emilią Wandą Chodorowiczówną i doczekał się w tym samym roku narodzin pierwszego syna Władysława Janusza. Drugi – Jan Antoni przyszedł na świat w roku 1933.

Studia w WSWoJ., zakończone uzyskaniem tytułu oficera dyplomowanego, trwały do 1929 r., kiedy to Stanisław Biegański, z dniem 23 sierpnia, został przydzielony do Wojskowego Biura Historycznego w War-

Płk dypl. Stanisław Biegański

fol. ze zb. autora

szawie. Objął tu stanowisko szefa wydziału wojny polsko-bolszewickiej 1918-1920, a od 1931 r. zastępcy szefa Biura.

W tym też roku, za „zasługi położone w pracy niepodległościowej” odznaczony został Krzyżem Niepodległości, a także, z dniem 15 grudnia 1931 r. awansowany do stopnia podpułkownika dyplomowanego.

15 sierpnia 1933 r. przeniesiony został na stanowisko zastępcy dowódcy 7 pułku piechoty Leg. Funkcję tę pełnił do stycznia 1938 r., kiedy to otrzymał przydział do 31 pułku Strzelców Kaniowskich w Łodzi na stanowisko dowódcy, które sprawował do wybuchu II wojny światowej.

W kampanii wrześniowej 1939 r. dowodził swoim pułkiem do 8 września, a od 10 lub 12 do 18 września pełnił funkcję oficera łącznikowego Naczelnego Dowództwa z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Już w październiku 1939 r. zameldował się we Francji, gdzie 18 tegoż miesiąca otrzymał przydział do 2 Dywizji Strzelców Piezych. Skierowany do obozu szkoleniowego w Coetquidan jako kierownik kursu oficerów sztabowych – pełnił funkcję od stycznia do czerwca 1940 r.

23 czerwca 1940 r. znalazł się, po klęsce Francji, w Anglii i otrzymał przydział do obozu oficerskiego w Szkocji. Do dnia 28 listopada 1940 r. sprawował obowiązki dowódcy grupy, a następnie 19 Baonu Ofic.

W grudniu 1940 r. otrzymał przydział do Centrum Wyszkożenia Piechoty jako wykładowca i dyrektor nauk.

W styczniu 1942 r. odkomenderowany został do ZSSR, gdzie przybył 30 marca. Skierowany do dalszej pracy szkoleniowej objął stanowisko zastępcy komendanta i p.o. komendanta Centrum Wyszkożenia Polskich Sił Zbrojnych. Funkcję tę pełnił do 30 listopada, a w grudniu został dyrektorem nauk Centrum Wyszkożenia Armii – co miało

wychł z Korpusu”. Równocześnie przystąpiła do opracowania monografii „Działania 2. Korpusu we Włoszech”.

Płk dypl. St. Biegański przybył z Sekcją Historyczną na teren Wielkiej Brytanii w końcu października 1946 r., gdzie do 1949 r. pracował nad książką „Działania 2. Korpusu”, rozszerzając badania na zagadnienia polityczno-społeczne (tom I ukazał się w 1963 r.). 19 lipca 1947 r. wstąpił do Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia.

Pomimo wielkich trudności i niedostatków codziennego życia uchodźczego płk dypl. Stanisław Biegański włączył się żywo w życie społeczno-naukowo-kulturalne polskiej emigracji niepodległościowej.

Wziął m.in. udział w kierowniczych pracach i komitetach redakcyjnych: od 1948 r. Instytutu Józefa Piłsudskiego wraz z jego organem „Niepodległość”, od 1949 r. Polskiego Towarzystwa Historycznego z „Tekami Historycznymi”, od 1949 r. Instytutu Historycznego im. gen. Sikorskiego, od 1958 r. Polskiego Towarzystwa Naukowego, a także jako wykładowca historii najnowszej – od 1954 r. – na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie, uzyskując z czasem tytuł profesora.

Był honorowym członkiem Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie i Nowym Jorku, a także Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego.

W latach 1985-1987 pełnił funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego w Wielkiej Brytanii, a od 1987 do śmierci – prezesa honorowego.

Był także członkiem emigracyjnej Rady Narodowej.

Niezwykle skrupulatny, wręcz drobiazgowy, publikował wyniki swych dociekań naukowych tylko, gdy był pewien ich wartościowej i analitycznej dokładności. W jego biografii historycznej odnotować wypada 45 wyśmienitych prac – ogłaszanych nieraz pod pseudonimami Władysław Stański czy Władysław Sztaba.

Zmarł w pełni sił twórczych, mając szereg niedokończonych projektów, 6 kwietnia 1994 r. w Londynie i pochowany został 15 kwietnia, po nabożeństwie żałobnym w kościele św. Andrzeja Boboli, na cmentarzu Gunnersbury.